

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS

NUSTATYTI LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO 9 STRAIPSNIO 2 DALIES IR 10 STRAIPSNIO 1 DALIES PAŽEIDIMĄ IR TAIKYTI SANKCIJĄ ENEFIT, UAB

2024 m. liepos 23 d. Nr. 1S-67 (2024)
Vilnius

Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba išnagrinėjo klausimą dėl Enefit, UAB, (toliau – ir Bendrovė) veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies ir 10 straipsnio 1 dalies reikalavimams bei sankcijos už šį pažeidimą taikymo ir nustatė:

- (1) Tyrimas dėl Enefit, UAB, veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies ir 10 straipsnio 1 dalies reikalavimams pradėtas Konkurencijos tarybos 2023 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. 1S-166 (2023)¹. Tyrimas pradėtas turint pagrindo įtarti, kad Enefit, UAB, įvykdė koncentraciją, apie kurią turėjo pareigą pranešti Konkurencijos tarybai ir gauti leidimą iki koncentracijos įgyvendinimo, tokiu būdu galimai pažeidžiant Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies ir 10 straipsnio 1 dalies reikalavimus.
- (2) Enefit, UAB, pagrindinė veikla – elektros energijos tiekimas.

1. Enefit, UAB, pažeidė Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalį ir 10 straipsnio 1 dalį

- (3) Konkurencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad apie numatomą įvykdyti koncentraciją privaloma pranešti Konkurencijos tarybai ir gauti leidimą, jeigu koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų suminės bendrosios pajamos Lietuvoje paskutiniaisiais prieš koncentraciją finansiniais metais yra didesnės negu dvidešimt milijonų eurų ir jeigu kiekvieno mažiausiai iš dviejų koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų bendrosios pajamos Lietuvoje paskutiniaisiais prieš koncentraciją finansiniais metais yra didesnės negu du milijonai eurų.
- (4) Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalimi, pranešimas apie koncentraciją Konkurencijos tarybos nustatyta tvarka turi būti pateiktas Konkurencijos tarybai iki koncentracijos įgyvendinimo.
- (5) Pagal Konkurencijos įstatymo 10 straipsnio 1 dalį, koncentracijoje, apie kurią privaloma pranešti, dalyvaujantys ūkio subjektai ar kontroliuojantys asmenys neturi teisės įgyvendinti koncentracijos tol, kol bus priimtas Konkurencijos tarybos nutarimas leisti vykdyti koncentraciją.
- (6) Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) išskyrė atsakomybės sąlygas už koncentracijos, apie kurią privaloma pranešti, įgyvendinimą be Konkurencijos tarybos leidimo:
 - a) konkrečiais ūkio subjekto (ūkio subjektų) veiksmais įgyvendinta koncentracija;
 - b) koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų suminės bendrosios pajamos paskutiniaisiais prieš koncentraciją ūkiniais metais viršija Konkurencijos įstatyme numatytas koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų bendrųjų pajamų ribas;
 - c) pranešimas apie koncentraciją Konkurencijos tarybai nebuvo pateiktas iki koncentracijos įgyvendinimo².

¹ Bylos 1 tomas, 1–3 lapai.

² LVAT 2012 m. kovo 1 d. nutartis adm. byloje Nr. A⁵⁰²-1668/2012, AB „City Service“ prieš Konkurencijos tarybą; 2017 m. balandžio 18 d. nutartis adm. byloje Nr. A-899-858/2017, UAB „Lukoil Baltija“ prieš Konkurencijos tarybą.

- (7) Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 1 straipsnio 3 dalimi, Konkurencijos įstatymu siekiama Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos konkurencijos santykius reglamentuojančios teisės suderinamumo. Pranešimo apie koncentraciją pateikimo ir nagrinėjimo tvarkos, patvirtintos Konkurencijos tarybos 2015 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 1S-82/2015 „Dėl Pranešimo apie koncentraciją pateikimo ir nagrinėjimo tvarkos patvirtinimo“ (toliau – Pranešimo apie koncentraciją tvarka), 4 punkte nustatyta, kad Konkurencijos taryba, aiškindama Pranešimo apie koncentraciją tvarkos nuostatas, remiasi savo, Lietuvos Respublikos teismų, taip pat Europos Komisijos ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) praktika bei išaiškinimais koncentracijų priežiūros srityje.
- (8) LVAT savo praktikoje taip pat yra patvirtinęs, kad aiškinant ir taikant nacionalinės konkurencijos teisės nuostatas koncentracijų kontrolės srityje, svarbios ir Europos Sąjungos teisės nuostatos, reglamentuojančios itin panašius teisinius santykius. Kaip nurodė LVAT³, koncentracijų kontrolę Europos Sąjungos lygmeniu reglamentuoja, be kita ko, Europos Komisijos suvestinis pranešimas dėl jurisdikcijos pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės⁴.
- (9) Tyrimo metu nustatytos faktinės aplinkybės ir jų teisinis įvertinimas, pateiktas šiame nutarime, patvirtina, kad Enefit, UAB, pažeidė Konkurencijos įstatyme įvirtintą pareigą Konkurencijos tarybai pateikti pranešimą apie koncentraciją ir gauti Konkurencijos tarybos leidimą vykdyti koncentraciją iki koncentracijos įgyvendinimo.

1.1. Enefit, UAB, įvykdė koncentraciją

- (10) Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 5 dalies 2 punkte nustatyta, kad koncentracija, be kita ko, apima kontrolės įgijimą, kai ūkio subjektas įgauna kito ūkio subjekto kontrolę įsigydamas įmonę ar jos dalį, visą ūkio subjekto turtą ar turto dalį, akcijas ar kitus vertybinius popierius, balsavimo teises, sudarydami sutartis ar kitu būdu.
- (11) UAB „EGTO energija“ (toliau – ir UAB EGTO) ir Kauno termofikacijos elektrinė, UAB, balansavimo sutarties terminas baigėsi 2023 m. rugsėjo 14 d. UAB EGTO Konkurencijos tarybai nurodė, kad ji planavo pasirašyti balansavimo sutartį su kita bendrove, pagal kurią balansavimo paslauga būtų teikiama nuo rugsėjo 15 d.⁵, tačiau Kauno termofikacijos elektrinė, UAB, prašymu antstoliai areštavo UAB EGTO sąskaitas⁶ ir tai sutrukdė galimybę sudaryti balansavimo sutartį su kita bendrove⁷. Nuo 2023 m. rugsėjo 15 d. (penktadienio) UAB EGTO nebeturėjo balansavimo sutarties. Tai reiškia, kad UAB EGTO nesudarius kitos balansavimo sutarties, visi UAB EGTO klientai nuo 2023 m. rugsėjo 19 d. būtų perkelti į garantinį tiekimą⁸. Atkreiptinas dėmesys, kad net jei perkėlimas būtų įvykęs 2023 m. rugsėjo 19 d., būtų laikoma, kad vartotojai buvo perkelti į garantinį tiekimą nuo rugsėjo 15 d. (t. y. nuo dienos, kai UAB EGTO nebeturėjo balansavimo sutarties). Enefit, UAB, 2023 m. rugsėjo 18 d. teisių ir pareigų perleidimo sutartimi (toliau – Sandoris) perėmė visas teises ir pareigas pagal visas UAB EGTO sudarytas Sandorio galiojimo metu galiojusias elektros energijos pirkimo–pardavimo kintama biržos kaina sutartis su verslo ir privačiais klientais, įskaitant teises ir pareigas įgyvendinti šias klientų sutartis⁹. Sandorio 4 punkte nurodyta, kad UAB EGTO sąskaitas klientams teikia iki 2023 m. rugsėjo 14 d. 24 val.

³ LVAT 2012 m. kovo 1 d. nutartis adm. byloje Nr. A⁵⁰²-1668/2012, AB „City Service“ prieš Konkurencijos tarybą.

⁴ Europos Komisijos 2008 m. balandžio 16 d. suvestinis pranešimas dėl jurisdikcijos pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės, OJ C 95, 1–48 p.

⁵ Bylos 3 tomas 6–7 lapai.

⁶ Bylos 3 tomas 12–13 lapai.

⁷ Bylos 3 tomas 14 lapas.

⁸ Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 44 straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodyta, kad šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytas 3 savaičių nepriklausomo tiekėjo pranešimo terminas netaikomas ir garantinis tiekimas užtikrinamas nedelsiant, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo bet kurios iš šių aplinkybių atsiradimo: „už balansą atsakinga šalis nutraukia sutartį su nepriklausomu tiekėju, pagal kurią už balansą atsakinga šalis prisiima atsakomybę už nepriklausomo tiekėjo disbalansą, arba perdavimo sistemos operatorius nutraukia atsiskaitymo už disbalansą sutartį su nepriklausomu tiekėju ar su jo už balansą atsakinga šalimi ir nepriklausomas tiekėjas nėra sudaręs naujos sutarties su kita už balansą atsakinga šalimi“.

⁹ Bylos 2 tomas, 14–16 lapai.

- (12) Pranešimo apie koncentraciją tvarkos 12.3. papunktyje yra numatyta, kad jei yra įgyjama ūkio subjekto dalies arba jo turto dalies, kai tokia dalis gali būti laikoma savarankiškos ūkinės veiklos vienetu, kuriam aiškiai galima priskirti apyvartą atitinkamoje rinkoje, kontrolė, koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai yra kontrolę įgyjantis ūkio subjektas ir ūkio subjekto dalis ar jo turto dalis, kurios kontrolė įgyjama. Remiantis Europos Komisijos suvestiniu pranešimo dėl jurisdikcijos pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės 24 punktu, turto kontrolės įgijimas gali būti koncentracija tik tuomet, jei šis turtas ar jo dalis yra rinkoje dalyvaujantis verslas, kuriam galima aiškiai priskirti rinkos apyvartą. Verslo klientų bazės perdavimas gali atitikti šiuos kriterijus, jei jo pakanka verslui su rinkos apyvarta perduoti¹⁰.
- (13) Europos Komisija nagrinėdama koncentraciją energetikos sektoriuje yra nurodžiusi, jog nematerialios verslo dalies, tokios kaip klientų bazės įgijimas gali būti laikomas koncentracija, jeigu jam galima priskirti apyvartą rinkoje¹¹.
- (14) Nagrinėjamu atveju Sandoriu buvo perimta klientų bazė, t. y. UAB EGTO su klientais sudarytos elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartys. Ši klientų bazė yra rinkoje dalyvaujantis verslas, nes būtent perimtų sutarčių pagrindu klientams teikiamos paslaugos, generuojančios apyvartą iš elektros energijos pardavimo paslaugos teikimo. Perimtoms sutartims galima aiškiai priskirti rinkos apyvartą tiek iki koncentracijos įgyvendinimo, tiek po to¹². Atsižvelgiant į tai, Sandoriu perimtos sutartys su klientais yra vertinamos kaip verslo dalis, kuri gali būti laikoma savarankiškos ūkinės veiklos vienetu.
- (15) Įvertinus aukščiau nurodytas aplinkybes, darytina išvada, kad Enefit, UAB, įvykdė koncentraciją, kaip ji yra apibrėžiama Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 5 dalyje.

1.2. Koncentracijoje dalyvavusių ūkio subjektų pajamos viršijo Konkurencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytas bendrųjų pajamų ribas

- (16) Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 5 dalies 2 punktu, taip pat Pranešimo apie koncentraciją tvarkos 12.3. papunkčiu, Tyrimo tikslais Koncentracijoje dalyvavusiais ūkio subjektais laikomi kontrolę įgijęs ūkio subjektas – Enefit, UAB, ir ūkio subjektas, kurio kontrolė įgyta – UAB EGTO verslo dalis, kuri gali būti laikoma savarankiškos ūkinės veiklos vienetu, kuriai galima priskirti apyvartą atitinkamoje rinkoje.
- (17) Enefit, UAB, 2023 m. lapkričio 23 d. Konkurencijos tarybai pateikė pranešimą apie koncentraciją Enefit, UAB, perimant UAB „EGTO energija“ elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarčių tęstinumą (toliau – Pranešimas apie koncentraciją)¹³. Pranešime apie koncentraciją nurodyta, kad kontrolę įgyjančio ūkio subjekto Enefit, UAB, ir su juo susijusių ūkio subjektų bendrosios pajamos Lietuvoje 2022 m. sudarė apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] Eur¹⁴.
- (18) Iš UAB EGTO perimto verslo, kurio kontrolė įgyjama, bendrosios pajamos Lietuvoje 2022 m. sudarė apie 6 752 967 Eur¹⁵.
- (19) Taigi, kiekvieno iš koncentracijoje dalyvavusių ūkio subjektų 2022 m. pajamos Lietuvos Respublikoje viršijo 2 mln. Eur bei abiejų koncentracijoje dalyvavusių ūkio subjektų pajamos kartu buvo didesnės nei 20 mln. Eur. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad Konkurencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje numatytos bendrųjų pajamų ribos buvo viršytos.

1.3. Enefit, UAB, turėjo pareigą apie koncentraciją pateikti pranešimą Konkurencijos tarybai ir gauti jos leidimą

- (20) Pranešimas apie koncentraciją turėjo būti pateiktas Konkurencijos tarybai iki koncentracijos įgyvendinimo, o koncentracijos, apie kurią privaloma pranešti, dalyvaujantys ūkio subjektai ar kontroliuojantys asmenys neturėjo teisės įgyvendinti tol, kol bus priimtas Konkurencijos tarybos

¹⁰ Europos Komisijos nutarimas 2002 m. gruodžio 23 d. byloje COMP/M.2857 – ECS/IEH.

¹¹ Europos Komisijos nutarimas 2020 m. gruodžio 14 d. byloje M.9968 - TOTAL / ØRSTED UK, 5 p.

¹² Bylos 2 tomas, 95 lapas; Bylos 3 tomas, 31 lapas.

¹³ Bylos 2 tomas, 23–76 lapai.

¹⁴ Bylos 2 tomas, 36–37 lapai.

¹⁵ Bylos 2 tomas, 36–37 lapai.

nutarimas leisti vykdyti koncentraciją¹⁶. Pranešimą apie koncentraciją kontrolės įgijimo atveju teikia kontroliuojantys asmenys¹⁷.

- (21) Koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai taip pat turi teisę Konkurencijos tarybai pateikti motyvuotą prašymą leisti atlikti atskirus koncentracijos veiksmus iki pranešimo apie koncentraciją išnagrinėjimo pabaigos, t. y. anksčiau nei būtų suteiktas leidimas vykdyti koncentraciją, atsižvelgiant į koncentracijos sustabdymo pasekmes koncentracijoje dalyvaujantiems asmenims ir numatomą koncentracijos įtaką konkurencijai¹⁸.
- (22) Tyrimo metu nustatyta, kad Sandoris tarp Enefit, UAB, ir UAB EGTO buvo sudarytas 2023 m. rugsėjo 18 d., tačiau Sandoriu teisės ir pareigos su UAB EGTO klientais buvo perimtos atgaline data nuo 2023 m. rugsėjo 15 d., jas įtraukiant į Enefit, UAB, balansą, nes nuo šios dienos UAB EGTO nebegalėjo teikti paslaugų savo klientams¹⁹. Savo ruožtu Pranešimas apie koncentraciją Konkurencijos tarybai pateiktas 2023 m. lapkričio 23 d., o Nutarimas leisti vykdyti koncentraciją priimtas 2023 m. gruodžio 21 d.²⁰
- (23) Enefit, UAB, 2023 m. spalio 6 d. atsakyme²¹ į Konkurencijos tarybos paklausimą²² bei 2024 m. sausio 12 d. rašte²³ nurodė, kad Sandoris buvo įgyvendintas kaip įmanoma greičiau, t. y. per vieną darbo dieną, kadangi UAB EGTO nesudarius balansavimo sutarties visi šios bendrovės klientai per tris darbo dienas nuo rugsėjo 14 d. (t. y. iki 2023 m. rugsėjo 19 d.) turėjo būti perkelti į garantinį tiekimą. Enefit, UAB, nurodė, jog klientus perkėlus į garantinį tiekimą, vartotojams galimai būtų išaugusi elektros energijos kaina, tačiau šio teiginio nepagrindė įrodymais. Pažymėtina, kad garantinio tiekimo kaina yra kintanti ir nebūtinai visuomet didesnė nei nepriklausomo elektros energijos tiekėjo. Priešingai, garantinio tiekimo kaina gali būti ir mažesnė, nei siūloma nepriklausomo elektros energijos tiekėjo²⁴. Vien tai, kad elektros energijos kaina vartotojams galėjo keistis, neatleidžia Enefit, UAB, nuo Konkurencijos įstatyme įtvirtintos pareigos pranešti apie ketinamą įgyvendinti koncentraciją Konkurencijos tarybai pateikiant pranešimą apie koncentraciją ar prašymą leisti atlikti atskirus koncentracijos veiksmus prieš sandorio įgyvendinimą.
- (24) Atsižvelgiant į tai, laikytina, jog koncentracija buvo įgyvendinta 2023 m. rugsėjo 15 d., todėl iki šios dienos Enefit, UAB, turėjo pareigą Konkurencijos tarybai pateikti pranešimą apie koncentraciją, tačiau nesiėmė jokių veiksmų, siekiant pranešti apie įvykdytą Koncentraciją ar kreiptis į Konkurencijos tarybą dėl leidimo atlikti atskirus koncentracijos veiksmus. Tokiu būdu Enefit, UAB, įgyvendino koncentraciją be Konkurencijos tarybos leidimo.
- (25) Pažymėtina, kad Enefit, UAB, Konkurencijos tarybai 2024 m. gegužės 16 d. pateiktame pareiškime dėl pripažįstamo pažeidimo ir numatytos baudos (toliau – Pripažinimo pareiškimas)²⁵, nurodė, kad pripažįsta, jog perimdama UAB EGTO elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarčių tęstinumą,

¹⁶ Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalis bei 10 straipsnio 1 dalis.

¹⁷ Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 1 dalis.

¹⁸ Konkurencijos įstatymo 10 straipsnio 3 dalis.

¹⁹ Enefit, UAB, 2024 m. sausio 12 d. ketinime pripažinti pažeidimą nurodė, kad UAB EGTO nebeturėjo balansavimo sutarties, todėl nuo rugsėjo 19 d. UAB EGTO klientai būtų perkelti į garantinį tiekimą, o jei perkėlimas būtų įvykęs rugsėjo 19 d., būtų laikoma, kad vartotojai buvo perkelti į garantinį tiekimą nuo rugsėjo 15 d. (t. y. nuo dienos, kai UAB EGTO nebeturėjo balansavimo sutarties) bei turėtų mokėti didesnes kainas nuo rugsėjo 15 d., todėl Sandorio 4 punkte nurodyta, kad UAB EGTO sąskaitas klientams teikia iki rugsėjo 14 d. 24 val. Bylos 4 tomas, 6 lapas.

²⁰ Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2023 m. gruodžio 21 d. nutarimas Nr. 1S-165 (2023) leisti vykdyti koncentraciją Enefit, UAB, perimant UAB „EGTO energija“ elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarčių tęstinumą (toliau – Nutarimas leisti vykdyti koncentraciją).

²¹ Bylos 2 tomas 9–13 lapai.

²² Paklausimas Nr. (2.41MR-46)6V-1215 „Dėl informacijos pateikimo“; Bylos 2 tomas, 3–6 lapai.

²³ Enefit, UAB, raštas išreiškiantis siekį teikti prisipažinimo pareiškimą ir kiti aktualūs paaiškinimai dėl Konkurencijos tarybos atliekamo tyrimo dėl Enefit, UAB, veiksmų atitikties Lietuvos respublikos Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies ir 10 straipsnio 1 dalies reikalavimams (toliau – ir 2024 m. sausio 12 d. raštas); Bylos 4 tomas, 1–9 lapai.

²⁴ 2024 m. birželio 18 d. duomenimis Energijos skirstymo operatorius, AB (garantinio tiekėjo) siūlyta elektros energijos kaina buvo žemesnė (20,6 ct/kWh), nei siūlyta Enefit, UAB (prasidėjo nuo 21,7 ct).

²⁵ Bylos 4 tomas, 21–22 lapai.

įgyvendino koncentraciją, apie kurią turėjo pranešti Konkurencijos tarybai iki koncentracijos įgyvendinimo, bet nepranešė.

- (26) Enefit, UAB, Pripažinimo pareiškime taip pat pripažino, kad: a) Enefit, UAB, 2023 m. rugsėjo 15 d. perėmus UAB EGTO klientus buvo perimta ūkio subjekto dalis, kai tokia dalis gali būti laikoma savarankiškos ūkinės veiklos vienetu, kuriam aiškiai galima priskirti apyvartą atitinkamoje rinkoje, kontrolė ir buvo įvykdyta koncentracija, kaip ji yra apibrėžiama Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 5 dalyje; b) Koncentracijos dalyvių suminės bendrosios pajamos viršijo Konkurencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje numatytą ribą ir kontrolę įgyjančio ūkio subjekto pajamos Lietuvos Respublikoje paskutiniaisiais prieš koncentraciją finansiniais metais yra didesnės negu dvidešimt milijonų eurų ir ūkio subjekto dalies, kurio kontrolė buvo perimta ir kuriam aiškiai galima priskirti apyvartą atitinkamoje rinkoje, bendrosios pajamos Lietuvos Respublikoje paskutiniaisiais prieš koncentraciją finansiniais metais yra didesnės negu du milijonai eurų; c) Koncentracijos dalyviai iki jos įgyvendinimo apie numatomą įvykdyti koncentraciją privalėjo pranešti Konkurencijos tarybai ir gauti leidimą, kaip yra numatyta Konkurencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje; d) pažeidimas truko nuo 2023 m. rugsėjo 15 d. iki 2023 m. gruodžio 21 d.
- (27) Apibendrinant aukščiau nurodytą teisinį reguliavimą bei Tyrimo metu nustatytas faktines aplinkybes, Konkurencijos taryba konstatuoja, kad Enefit, UAB, pažeidė Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies ir 10 straipsnio 1 dalies reikalavimus, nes Konkurencijos tarybai nepranešė apie koncentraciją iki koncentracijos įgyvendinimo ir įgyvendino koncentraciją negavusi Konkurencijos tarybos leidimo.

2. Bauda

- (28) Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad už koncentracijos, apie kurią buvo privaloma pranešti, įgyvendinimą be Konkurencijos tarybos leidimo ūkio subjektams skiriama pinigine bauda iki 10 procentų bendrųjų metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais. Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 37 straipsniu, skiriant baudas ūkio subjektams atsižvelgiama į padaryto pažeidimo pavojingumą, pažeidimo trukmę, atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes, kiekvieno ūkio subjekto įtaką pažeidimo padarymui bei ūkio subjekto prekių, tiesiogiai ir netiesiogiai susijusių su pažeidimu, pardavimų vertę.
- (29) Baudos dydis nustatomas vadovaujantis Baudų, skiriamų už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimus, dydžio nustatymo tvarkos aprašu²⁶ (toliau – Aprašas). Aprašo 4 punkte nustatyta, kad už konkurenciją ribojančius susitarimus ar piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi ūkio subjektui skiriamas baudos dydis apskaičiuojamas dviem etapais: pirmiausia apskaičiuojamas bazinis baudos dydis, vėliau bazinis baudos dydis tikslinamas – didinamas arba mažinamas. Vadovaujantis Aprašo 49 punktu, už kitus Konkurencijos įstatymo pažeidimus ūkio subjektui skiriamos baudos dydžio apskaičiavimui *mutatis mutandis* taikomos Aprašo II skyriaus antrojo–septintojo skirsnių ir 40 punkto nuostatos.

2.1. Bazinis baudos dydis

2.1.1. Baziniam baudos dydžiui apskaičiuoti naudojamos pajamos

- (30) Vadovaujantis Aprašo 7 punktu, jeigu dalyvavimo darant pažeidimą laikotarpis trumpesnis kaip vieni metai, bet ilgesnis nei vienas mėnuo ir pažeidimas baigėsi tais pačiais finansiniais metais, kuriais prasidėjo, pardavimo vertė nustatoma pajamas, gautas iš tiesiogiai ir netiesiogiai su pažeidimu susijusių prekių pardavimo, gauto per tuos vienus finansinius metus, kuriais ūkio subjektas dalyvavo pažeidime, dauginant iš dalyvavimo pažeidime mėnesių skaičiaus (naudojami visi dalyvavimo darant pažeidimą mėnesiai) ir dalijant iš 12.
- (31) Enefit, UAB, nepranešė apie ketinamą vykdyti koncentraciją ir be Konkurencijos tarybos leidimo įgijo vienvaldę UAB EGTO verslo dalies, kuri gali būti laikoma savarankiškos ūkinės veiklos vienetu ir kuriai aiškiai galima priskirti apyvartą atitinkamoje rinkoje, kontrolę. Tiesiogiai ir netiesiogiai su

²⁶ Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 18 d. nutarimu Nr. 64 „Dėl Baudų, skiriamų už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimus, dydžio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

pažeidimu susijusiomis pajamomis laikytinos visos ūkio subjekto, kurio kontrolė buvo įgyta, t. y. perimtų UAB EGTO sutarčių su klientais, bendrosios pajamos, neįtraukiant mokesčių, kurie yra apskaičiuojami bei sumokami AB „Energijos skirstymo operatorius“.

- (32) Pardavimų vertė nustatoma vadovaujantis 2023 m. Sandoriu perimtų sutarčių sugeneruotomis bendrosiomis pajamomis ir pažeidimo trukme. UAB EGTO nurodė, jog ūkio subjekto pajamos iš sudarytų elektros pirkimo–pardavimo sutarčių, kurios buvo perduotos Enefit, UAB, 2023 m. sausio 1 d. – 2023 m. rugsėjo 14 d. siekė [KOMERCINĖ PASLAPTIS] Eur²⁷. Enefit, UAB, nurodė, jog iš UAB EGTO perimtų sutarčių 2023 m. rugsėjo 15 d. – 2023 m. gruodžio 31 d. gautos pajamos, išskaičiavus mokesčių AB „Energijos skirstymo operatorius“, siekia [KOMERCINĖ PASLAPTIS] Eur²⁸. Taigi su pažeidimu susijusios pajamos yra [KOMERCINĖ PASLAPTIS] Eur.
- (33) Įvertinus tai, kad Enefit, UAB, pažeidimo trukmė yra 3 mėnesiai²⁹, ir vadovaujantis Aprašo 7 punktu, pardavimų vertė nustatoma atsižvelgiant į UAB EGTO pajamas, gautas per dalyvavimo darant pažeidimą laikotarpį, todėl nutarimo (32) pastraipoje nurodytas pajamų dydis dauginamas iš 3 ir dalinamas iš 12.

2.1.2. Nuo pažeidimo pavojingumo priklausantis baudos dydis

- (34) Pagal Aprašo 16 punktą, pažeidimo pavojingumas įvertinamas atsižvelgiant į visas su konkrečiu pažeidimu susijusias aplinkybes, tokias kaip pažeidimo pobūdis, visų pažeidimo dalyvių bendra rinkos dalis, pažeidimo geografinis plotas, ir kitas aplinkybes. Šių aplinkybių svarba ir jų vertinimo poreikis priklauso nuo kiekvieno konkretaus pažeidimo.
- (35) Pažymėtina, kad vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 1 dalimi, galima skirti maksimali bauda už koncentracijos įgyvendinimą nepranešus Konkurencijos tarybai ir negavus jos leidimo, yra tokio pat dydžio, kaip ir už Konkurencijos įstatymo 5 ir 7 straipsnių pažeidimus, kurie laikytini pavojingiausiais pažeidimais konkurencijai.
- (36) Tai, kad koncentracijos įgyvendinimas nepateikus pranešimo Konkurencijos tarybai ir negavus jos leidimo yra laikytinas pavojingu pažeidimu, patvirtina ir teismų praktika³⁰. LVAT savo praktikoje yra nurodęs, kad: *[K]oncentracijų kontrolės pagrindinis tikslas – identifikuoti žalingų rinkai koncentracijų sudarymą ir užkirsti tam kelią, tai koncentracijų vertinimas – koncentracijos daromos žalos, t. y. nesuderinamumo su konkurencija rinkoje, nustatymas*³¹. Kitoje byloje LVAT yra nurodęs, kad *Konkurencijos įstatyme įtvirtintas ex ante koncentracijų kontrolės mechanizmas turi užtikrinti, kad koncentracija nepadarytų neigiamos įtakos konkurencijai, kad dėl koncentracijos veiksmų neatsirastų neigiamos žalos konkurencijos struktūrai*³².
- (37) Taigi, remiantis tiek aptartu teisiniu reguliavimu, tiek teismų praktika, darytina išvada, kad Enefit, UAB, padarytas pažeidimas – koncentracijos įgyvendinimas nepranešus apie tai Konkurencijos tarybai bei negavus jos leidimo – pagal savo pobūdį laikytinas pavojingu Konkurencijos įstatymo pažeidimu, todėl yra pagrindas taikyti 5 proc. dydį nuo pajamų, nurodytų šio nutarimo (33) pastraipoje.
- (38) Enefit, UAB, 2024 m. sausio 12 d. rašte nurodė, kad Konkurencijos taryba, šiuo atveju nustatydamą nuo pažeidimo pavojingumo priklausantį baudos dydį, turėtų atsižvelgti į specifines šios bylos aplinkybes bei nustatyti mažesnę nei 1 proc. dydį (0,5 proc. ar mažiau, ar net neskirti baudos). Enefit, UAB, pažymėjo, jog Sandoris buvo sudarytas siekiant padėti vartotojams ir užtikrinti, kad vartotojams nekiltų žala dėl kito ūkio subjekto veiksmų ir nesukėlė žalos rinkoje³³, tačiau, priešingai, sukūrė didelę

²⁷ Bylos 3 tomas, 31 lapas.

²⁸ Bylos 2 tomas, 95 lapas.

²⁹ 2023 m. rugsėjo 15 d. – 2023 m. gruodžio 21 d. (nutarimo 2.1.3 dalis).

³⁰ Pavyzdžiui, LVAT 2020 m. sausio 16 d. nutartis adm. byloje Nr. eA-2443-520/2019, AB „Kauno grūdai“ prieš Konkurencijos tarybą.

³¹ LVAT 2017 m. balandžio 18 d. nutartis adm. byloje Nr. A-899-858/2017, UAB „Lukoil Baltija“ prieš Konkurencijos tarybą.

³² LVAT 2013 m. balandžio 25 d. nutartis adm. byloje Nr. A⁵²⁰-634/2013, Corporation of European Pharmaceutical Distributors N.V. prieš Konkurencijos tarybą.

³³ 2024 m. sausio 12 d. rašte Enefit, UAB, nurodė, kad perkėlus UAB EGTO klientus į garantinį tiekimą, UAB EGTO klientams elektros kaina būtų padidėjusi, nes įprastai garantinio tiekimo kaina yra didesnė, kadangi vadovaujantis Elektros energetikos įstatymu yra pritaikomas 1,15 arba 1,25 koeficientas nuo biržos kainos. Bylos 4 tomas, 6 lapas.

naudą vartotojams; be to, kitaip įgyvendinti šio Sandorio dėl poreikio jį įgyvendinti kuo skubiau nebuvo įmanoma, nes UAB EGTO nebeturėjo balansavimo sutarties ir vartotojai būtų perkelti į garantinį tiekimą.

- (39) Konkurencijos tarybos vertinimu, šie Enefit, UAB, argumentai nesudaro pagrindo Bendrovės padaryto Konkurencijos įstatymo pažeidimo vertinti kaip mažiau pavojingo ir taikyti mažesnę pavojingumo už įvykdytą pažeidimą, dydį.
- (40) Kaip jau minėta nutarimo (23) pastraipoje, Enefit, UAB, nepagrindė, kad garantinio tiekimo kaina visuomet yra didesnė nei nepriklausomo elektros energijos tiekėjo. Be to, 2024 m. sausio 12 d. rašte nurodyta aplinkybė, jog dėl Sandorio galėjo būti sukurta nauda vartotojams, neatleidžia Enefit, UAB, nuo pareigos pranešti Konkurencijos tarybai apie planuojamą įvykdyti sandorį, kuris Konkurencijos įstatymo prasme gali būti laikomas koncentracija, pateikiant pranešimą apie koncentraciją ar prašymą leisti atlikti atskirus koncentracijos veiksmus. Įstatyme numatyta pareiga pranešti apie ketinamą vykdyti koncentraciją bei gauti Konkurencijos tarybos leidimą tam, kad būtų galima užtikrinti veiksmingą *ex ante* koncentracijų priežiūros principo įgyvendinimą, o tai, kokias pasekmes nagrinėjamas sandoris sukėlė ar nesukėlė rinkoje, yra koncentracijos poveikio vertinimo klausimas, tačiau niekaip neatleidžia nuo pareigos apie sandorį pranešti ar nesumažina padaryto pažeidimo pavojingumo. Europos Komisijos praktikoje pažymėta, jog pasekmės konkurencijai nėra būtinos pažeidimo konstatavimui, o *ex post* analizė dėl koncentracijos pasekmių rinkai, negali būti lemiamas kriterijus *ex ante* priežiūros sistemos pavojingumui charakterizuoti³⁴. Atitinkamai aplinkybė, kad Sandoris nesukėlė žalos rinkoje, nepagrindžia mažesnio pažeidimo pavojingumo.
- (41) Pasisakant dėl Enefit, UAB, argumento, jog kitaip įgyvendinti Sandorio dėl jo specifinių aplinkybių nebuvo įmanoma, pažymėtina, jog nors Enefit, UAB, Sandorį sudarė 2023 m. rugsėjo 18 d., paskutinė diena, po kurios vartotojai būtų buvę perkelti į garantinį tiekimą, yra 2023 m. rugsėjo 19 d. Nors dėl itin riboto laiko Sandoriui įgyvendinti Bendrovės galimybės parengti teisės aktus atitinkantį Pranešimą apie koncentraciją galėjo būti ribotos, Enefit, UAB, turėjo galimybę informuoti Konkurencijos tarybą apie susiklosčiusią situaciją, kreiptis į Konkurencijos tarybą dėl leidimo atlikti atskirus koncentracijos veiksmus, tačiau Enefit, UAB, nesiėmė jokių veiksmų iki tol, kol Konkurencijos taryba nesikreipė į ją dėl jau įgyvendinto Sandorio.
- (42) Atsižvelgiant į tai, kas aukščiau išdėstyta, Enefit, UAB, argumentai dėl Sandorio naudos vartotojams bei specifinių Sandorio aplinkybių nepagrindžia mažesnio Enefit, UAB, veiksmų pavojingumo, todėl Enefit, UAB, siūlomas pavojingumo už įvykdytą pažeidimą dydis laikytinas nepagrįstu.
- (43) Atkreiptinas dėmesys, kad Aprašo 17–18 punktuose yra numatyta galimybė taikyti didesnę baziniam baudos dydžiui apskaičiuoti naudojamą pardavimo vertės dalį, nustatomą pagal pažeidimo pavojingumą, todėl taikomas 5 proc. dydis nėra maksimali galima pardavimų vertės dalis, kurią būtų galima taikyti dėl šio pažeidimo pavojingumo.
- (44) Atsižvelgiant į Enefit, UAB, argumentus, jog įprastai Konkurencijos taryba nuo pažeidimo pavojingumo priklausantį pajamų dydį nustatydavo kaip 1 proc., pažymėtina, kad nors Konkurencijos tarybos praktikoje būdavo taikomas įvairus pavojingumo dydis, tačiau Konkurencijos taryba nėra saistoma ankstesnės savo praktikos, nes skiriant sankciją, turi būti atsižvelgiama į individualias konkrečiai bylai aktualias aplinkybes. Kaip savo praktikoje yra patvirtinęs LVAT, pažeidimo pavojingumas vertinamas kiekvienu konkrečiu atveju ir aplinkybė, kad anksčiau Konkurencijos taryba taikė kitokio dydžio baudas, nėra reikšminga³⁵. Kitoje byloje LVAT taip pat yra nurodęs, kad Konkurencijos taryba neprivalo visiems ūkio subjektams skirti vienodų baudų, priešingai, privalo

³⁴ Europos Komisijos 2014 m. liepos 23 d. sprendimas byloje *Marine Harvest/Morpol*, 156–157 p.

³⁵ [F]aktas, jog praeityje Taryba taikė tam tikro lygio baudas už tam tikrų rūšių pažeidimus, nereiškia, kad draudžiama kelti šį lygį teisės aktuose nurodytose ribose, jei tai yra būtina siekiant užtikrinti konkurencijos politikos įgyvendinimą. Tinkamas konkurencijos taisyklių laikymasis reikalauja, kad Taryba galėtų bet kuriuo metu pritaikyti baudų lygį šios politikos poreikiams (LVAT 2017 m. balandžio 18 d. nutartis adm. byloje Nr. A-899-858/2017, UAB „Lukoil Baltija“ prieš Konkurencijos tarybą).

įvertinti kiekvieną konkretų atvejį³⁶. Be to, svarbu ir tai, kad skiriama bauda tiek pažeidimą padariusiam ūkio subjektui, tiek ir kitiems ūkio subjektams turėtų atgrasomąjį pobūdį³⁷, kadangi itin mažos ekonominės sankcijos taikymas gali nepasiekti šių tikslų³⁸. Nagrinėjamu atveju Enefit, UAB, nuo pažeidimo pavojingumo priklausantis bazinis baudos dydis sudaro apie 0,19 proc. nuo Enefit, UAB, bendrųjų metinių pajamų, todėl mažesnė bauda už tokio pobūdžio pažeidimą nepasiektų savo tikslų.

- (45) Tai, ar pažeidimas padarytas tyčia, ar neatsargiai, nagrinėjamu atveju taip pat nedaro įtakos pažeidimo pavojingumo vertinimui. LVAT byloje dėl koncentracijos įgyvendinimo be išankstinio Konkurencijos tarybos leidimo yra nurodęs, kad neatsargiai padarytas tokio pobūdžio pažeidimas nėra mažiau sunkus nei padarytas tyčia³⁹.

2.1.3. Nuo pažeidimo trukmės priklausantis baudos dydis

- (46) Aprašo 19 punkte nustatyta, kad siekiant atsižvelgti į kiekvieno ūkio subjekto dalyvavimo darant pažeidimą laikotarpį, pagal Aprašo II skyriaus antrąjį skirsnį ir 16–18 punktus apskaičiuota suma dauginama iš 1, jeigu ūkio subjekto dalyvavimo darant pažeidimą laikotarpis buvo metai arba mažiau negu metai.
- (47) LVAT savo praktikoje yra nurodęs, kad nepranešimas apie koncentraciją Konkurencijos tarybai pagal savo pobūdį reiškia tęstinį teisės pažeidimą, šio tęstinio pažeidimo pradžia laikytina atitinkamos sutarties sudarymo data, ir kiekviena diena nuo šio momento laikoma Konkurencijos įstatymo pažeidimo darymo diena. Pažeidimo pabaiga, t. y. paskutinė koncentracijos įgyvendinimo diena be Konkurencijos tarybos leidimo, laikytina Konkurencijos tarybos leidimo išdavimo diena⁴⁰.
- (48) Taigi, nagrinėjamu atveju Enefit, UAB, padarytas pažeidimas – koncentracijos, apie kurią buvo privaloma pranešti Konkurencijos tarybai įgyvendinimas be Konkurencijos tarybos leidimo – pagal savo pobūdį yra trunkamasis teisės normų pažeidimas. Kiekviena diena nuo šio momento laikoma Konkurencijos įstatymo pažeidimo diena. Šiuo atveju laikytina, kad pažeidimas truko 3 mėn. (2023 m.

³⁶ [Konkurencijos taryba] kiekvienu konkrečiu atveju privalo išsamiai ištirti pažeidimą, nustatyti jo pobūdį bei atsižvelgdama į teisės aktuose nustatytus kriterijus paskirti konkrečią baudą. Pažymėtina, kad teisės aktuose nėra įtvirtinta, kuris pažeidimas yra sunkus, kuris yra lengvas, kokia konkreti bauda turi būti paskirta už tam tikrą pažeidimą, todėl Konkurencijos taryba neprivalo visiems ūkio subjektams už koncentracijos įgyvendinimą, apie kurią buvo privaloma pranešti, be Konkurencijos tarybos leidimo skirti vienodo dydžio baudas (LVAT 2013 m. balandžio 25 d. nutartis adm. byloje Nr. A⁵²⁰-634/2013, *Corporation of European Pharmaceutical Distributors N.V. prieš Konkurencijos tarybą*).

³⁷ Pavyzdžiui, kaip yra nurodęs LVAT, paskirtos sankcijos turi turėti pakankamą atgrasomąjį poveikį tiek susitarimų dalyviams, tiek ir kitiems verslo subjektams, todėl teisėjų kolegija mano, kad nėra pagrindo dar labiau mažinti VŠĮ „Media medis“ paskirtą baudą, kuri sudaro tik apie 2,6 procento bendrųjų pajamų, šio verslo subjekto gautų 2014 metais (LVAT 2017 m. rugsėjo 15 d. nutartis adm. byloje Nr. eA-909-552/2017, *VšĮ „Media medis“ ir UAB „Ministerium“ prieš Konkurencijos tarybą*).

³⁸ [Ū]kio subjektui už koncentracijos įgyvendinimą, apie kurią buvo privaloma pranešti, be Konkurencijos tarybos leidimo skiriamos baudos turi turėti atgrasomąjį poveikį todėl itin mažos ekonominės sankcijos taikymas ar atleidimas nuo baudos mokėjimo šio tikslo nepasiektų (LVAT 2013 m. balandžio 25 d. nutartis adm. byloje Nr. A⁵²⁰-634/2013, *Corporation of European Pharmaceutical Distributors N.V. prieš Konkurencijos tarybą*; 2017 m. balandžio 18 d. nutartis adm. byloje Nr. A-899-858/2017, *UAB „Lukoil Baltija“ prieš Konkurencijos tarybą*).

³⁹ [V]ertinant iš konkurencijos perspektyvos neatsargiai padarytas pažeidimas nėra mažiau sunkus nei tyčia padarytas pažeidimas (LVAT 2017 m. balandžio 18 d. nutartis adm. byloje Nr. A-899-858/2017, *UAB „AMIC Lietuva“ prieš Konkurencijos tarybą*; 2016 m. gruodžio 22 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis adm. byloje Nr. eA-2330-520/2016, *AO „Gazprom“ prieš Konkurencijos tarybą*; taip pat žr. pagal analogiją Teisingumo Teismo didžiosios kolegijos 2013 m. birželio 18 d. sprendimą byloje Nr. C-681/11, *Bundeswettbewerbshörde un Bundeskartellanwalt prieš Schenker & Co. AG ir kt.*, 37, 38 p.; 1996 m. kovo 25 d. sprendimą byloje Nr. C-137/95 P, *Vereniging van Samenwerkende Prijsregelende Organisaties in de Bouwnijverheid ir kt. prieš Europos Bendrijų Komisiją*, 55 p.).

⁴⁰ LVAT 2012 m. kovo 1 d. nutartis adm. byloje Nr. A⁵⁰²-1668/2012, *AB „City Service“ prieš Konkurencijos tarybą*; 2015 m. gruodžio 17 d. nutartis adm. byloje Nr. A-1699-822/2015 (išplėstinė kolegija), *UAB „Lukoil Baltija“ prieš Konkurencijos tarybą*; 2017 m. balandžio 18 d. nutartis adm. byloje Nr. A-899-858/2017, *UAB „AMIC Lietuva“ prieš Konkurencijos tarybą*; 2020 m. sausio 16 d. nutartis adm. byloje Nr. eA-2443-520/2019, *AB „Kauno grūdai“ prieš Konkurencijos tarybą*.

rugsėjo 15 d.⁴¹ – 2023 m. gruodžio 21 d.⁴²), todėl, vadovaujantis Aprašo 19 punktu, nutarimo (37) pastraipoje nurodytas dydis dauginamas iš 1.

2.2. Bazinio baudos dydžio tikslinimas

- (49) Vadovaujantis Aprašo 22 punktu, nustačius Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 2 dalyje nurodytas atsakomybę lengvinančias aplinkybes (išskyrus atvejus, nurodytus Aprašo 4.6 papunktyje) ir (arba) Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 3 dalyje nurodytas atsakomybę sunkinančias aplinkybes, pagal Aprašo II skyriaus antrojo ir trečiojo skirsnių nuostatas apskaičiuotas bazinis baudos dydis atitinkamai mažinamas arba didinamas.
- (50) Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, jog ūkio subjektai, padarę pažeidimą, savo noru užkirto kelią žalingoms pažeidimo pasekmėms, padėjo Konkurencijos tarybai tyrimo metu, atlygino nuostolius, pašalino padarytą žalą, savo valia nutraukė pažeidimą, neatliko konkurenciją ribojančių veiksmų, Konkurencijos tarybai tyrimo metu pateikdami rašytinį pripažinimo pareiškimą pripažino pažeidimą ir numatytą baudą, taip sudarydami sąlygas efektyviau atlikti tyrimą, pripažino Konkurencijos tarybos atlikto tyrimo metu nustatytas esmines aplinkybes, taip pat tai, kad pažeidimą sudarantis elgesys buvo nulemtas valdžios institucijų veiksmų ir ūkio subjekto finansinė padėtis yra labai sunki.
- (51) Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, jog ūkio subjektai kliudė vykdyti tyrimą, slėpė įvykdytą pažeidimą, tęsė pažeidimą nepaisydami Konkurencijos tarybos įpareigojimo nutraukti neteisėtus veiksmus arba jei pakartotinai per septynerius metus padarė pažeidimą, už kurį ūkio subjektams jau buvo paskirtos šiame įstatyme numatytos sankcijos. Atsakomybę sunkinančių aplinkybių šiuo atveju nenustatyta.
- (52) Enefit, UAB, nurodo, kad Konkurencijos taryba galėtų mažinti baudą atsižvelgdama į tai, jog Enefit, UAB, *iš esmės pati pranešė apie padarytą pažeidimą bei iš karto pradėjo ruošti pranešimą apie koncentraciją*⁴³. Konkurencijos taryba nesutinka su tokia Enefit, UAB, pozicija.
- (53) Pažymėtina, kad Enefit, UAB, Sandorį įvykdė 2023 m. rugsėjo 15 d. (Sandoris pasirašytas 2023 m. rugsėjo 18 d.), tačiau iki Konkurencijos tarybos 2023 m. rugsėjo 27 d. rašto Nr. (2.41Mr-46)6V-1215⁴⁴, kuriuo buvo prašoma pateikti informaciją apie įvykdytą Sandorį, nesiėmė jokių veiksmų, kuriais galėjo informuoti ir / arba pranešti apie įvykdytą koncentraciją. Taigi, informacija apie padarytą pažeidimą buvo pateikta tik Konkurencijos tarybai paprašius paaiškinti, ar Sandoriu nebuvo įgyvendinta koncentracija, apie kurią reikėjo pranešti Konkurencijos tarybai bei gauti leidimą. Esant šioms aplinkybėms, t. y., kad Enefit, UAB, tik po Konkurencijos tarybos rašto pateikė prašomą informaciją bei nurodė, kad ketina pateikti pranešimą apie koncentraciją, darytina išvada, jog Pranešimas apie koncentraciją buvo parengtas ir pateiktas Konkurencijos tarybai sąlyginai greitai po Sandorio įgyvendinimo iš esmės ne dėl Enefit, UAB, aktyvių veiksmų, siekiant pranešti apie Sandorį, o dėl to, kad Konkurencijos taryba operatyviai sureagavo į viešai pasirodžiusią informaciją apie įgyvendintą Sandorį ir paprašė Sandorio šalių pateikti paaiškinimus, ar nebuvo pažeisti Konkurencijos įstatymo reikalavimai.
- (54) Remiantis LVAT praktika institucijos (šiuo atveju – Konkurencijos tarybos) tyrimo metu duotų nurodymų ūkio subjektams vykdymas ir prašomos informacijos pateikimas, kaip taisyklė, negali būti kvalifikuojamas kaip bendradarbiavimas ar pagalba konkurencijos institucijai⁴⁵. Enefit, UAB, turėjo galimybę pateikti ne tik pranešimą apie koncentraciją, tačiau, remiantis Konkurencijos įstatymo 10 straipsnio 3 dalimi, galėjo pateikti ir prašymą leisti atlikti atskirus koncentracijos veiksmus bet kuriuo metu iki Sandorio įgyvendinimo ar po to, tačiau iki Konkurencijos tarybos rašto nesiėmė jokių veiksmų. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad toks Konkurencijos tarybos prašomos informacijos teikimas negali būti vertintinas kaip atsakomybę lengvinanti aplinkybė.

⁴¹ Klientų į Enefit, UAB, balansą perkėlimo diena.

⁴² Nutarimo leisti vykdyti koncentraciją pagal pateiktą pranešimą apie koncentraciją priėmimo diena.

⁴³ Bylos 2 tomas, 9 lapas; Bylos 4 tomas, 8 lapas.

⁴⁴ Bylos 2 tomas, 3–6 lapai.

⁴⁵ LVAT 2016 m. gegužės 2 d. sprendimas adm. byloje Nr. A-97-858/2016, UAB „Eturas“ ir kt. prieš Konkurencijos tarybą.

- (55) Enefit, UAB, 2024 m. sausio 12 d. rašte taip pat nurodė, jog Konkurencijos taryba turėtų pritaikyti Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 2 dalies 2 punkte⁴⁶ numatytą lengvinančią aplinkybę, nes ūkio subjektas savo iniciatyva pateikė raštą, kuriuo išreiškė siekį teikti prisipažinimo pranešimą.
- (56) Konkurencijos taryba, nesutikdama su tokia Enefit, UAB, pozicija, pažymi, kad Bendrovės 2024 m. sausio 12 d. raštu buvo išreikštas ketinimas dėl Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 2 dalies 6 punkte numatytos lengvinančios aplinkybės – prisipažinimo dėl pažeidimo ir numatytos baudos, taip sudarant sąlygas efektyviau atlikti tyrimą. Savo ruožtu Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 2 dalies 2 punkte įtvirtinta aplinkybė būtų taikoma Tyrimo proceso atžvilgiu, t. y. padedant Konkurencijos tarybai Tyrimo metu. Atsižvelgiant į tai, Enefit, UAB, raštas, išreiškiantis siekį pripažinti pažeidimą, negali būti laikomas atskira atsakomybė lengvinančia aplinkybe pagal Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 2 dalies 2 punktą.

2.3. Baudos dydžio didinimas siekiant atgrasomojo poveikio

- (57) Aprašo 25 punkte numatyta, kad siekiant užtikrinti baudų atgrasomąjį poveikį, baudos dydis, apskaičiuotas pagal Aprašo II skyriaus antrąjį–ketvirtąjį skirsnius, gali būti didinamas, kai ūkio subjekto pasaulinės pajamos iš nesusijusių su pažeidimu prekių pardavimo sudaro daugiau kaip 95 proc. bendrųjų ūkio subjekto pasaulinių pajamų.
- (58) Teismų praktikoje ne kartą pasisakyta, kad skiriamos baudos turi turėti atgrasomąjį poveikį. Vienas iš baudos už konkurencijos teisės pažeidimus tikslų yra atgrasymas nuo pažeidimo darymo, todėl itin mažos ekonominės sankcijos taikymas ar atleidimas nuo baudos mokėjimo šio tikslo nepasiekia⁴⁷. Paskirtos sankcijos turi turėti pakankamą atgrasomąjį poveikį tiek susitarimų dalyviams, tiek ir kitiems verslo subjektams⁴⁸.
- (59) Enefit, UAB, ir susijusių ūkio subjektų bendrosios pajamos 2022 m. Lietuvoje siekė [KOMERCINĖ PASLAPTIS] Eur⁴⁹, o UAB „EGTO energija“ bendrosios pajamos, gautos iš su klientais sudarytų elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarčių – 6 752 967 Eur⁵⁰. Atitinkamai, pajamos iš nesusijusių su pažeidimu prekių pardavimų sudarė apie 99,1 proc. bendrųjų Enefit, UAB, pajamų, o su pažeidimu susijusios pajamos, lyginant su bendrosiomis Enefit, UAB, pajamomis, yra itin mažos ir siekia apie 0,9 proc. Taigi, atsižvelgiant į tai, jog nagrinėjamu atveju Enefit, UAB, pajamos iš nesusijusių su pažeidimu prekių pardavimų sudaro daugiau nei 95 proc. bendrųjų ūkio subjekto pajamų, yra pagrindas, užtikrinant baudos atgrasomąjį poveikį, bazinį baudos dydį didinti 100 proc.

2.4. Baudos dydžio mažinimas pagal Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 2 dalies 6 punktą

- (60) Pagal Aprašo 32 punktą, jeigu yra pagrindas taikyti atsakomybę lengvinančias aplinkybes, numatytas Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 2 dalies 6 ir 7 punktuose, tuomet pagal Aprašo II skyriaus antrojo–penktojo skirsnių nuostatas apskaičiuotas dydis atitinkamai mažinamas po maksimalaus baudos dydžio ribos taikymo etapo, kurį reglamentuoja Aprašo II skyriaus šeštasis skirsnis.
- (61) Atsakomybę lengvinančia aplinkybe pagal Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 2 dalies 6 punktą laikoma tai, kad ūkio subjektai Konkurencijos tarybai tyrimo metu pateikdami rašytinį prisipažinimo pareiškimą pripažino pažeidimą ir numatytą baudą, taip sudarydami sąlygas efektyviau atlikti tyrimą. LVAT yra nurodęs, kad atsakomybę lengvinančią aplinkybę – ūkio subjektas pripažino Konkurencijos tarybos baigto tyrimo metu nustatytas esmines aplinkybes, galima nustatyti tada, kai subjektas ne tik pripažino tyrimo metu nustatytas faktines aplinkybes, bet ir besąlygiškai bei eksplicitiškai sutiko, jog

⁴⁶ Pagal Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 2 dalies 2 punktą atsakomybę lengvinančia aplinkybe laikoma tai, kad ūkio subjektai padėjo Konkurencijos tarybai tyrimo metu.

⁴⁷ LVAT 2013 m. balandžio 25 d. nutartis adm. byloje Nr. A⁵²⁰-634/2013, *Corporation of European Pharmaceutical Distributors N.V. prieš Konkurencijos tarybą*.

⁴⁸ LVAT 2017 m. rugsėjo 15 d. nutartis adm. byloje Nr. eA-909-552/2017, *VšĮ „Media medis“ ir UAB „Ministerium“ prieš Konkurencijos tarybą*; Teisingumo Teismo 2014 m. rugsėjo 4 d. sprendimas byloje Nr. C-408/12 P, *YKK Corporation ir kiti prieš Europos Komisija*, 84 p. ir joje nurodyta teismų praktika.

⁴⁹ Bylos 2 tomas, 85–86 lapai.

⁵⁰ Bylos 2 tomas, 84, 87 lapai.

buvo padarytas įstatymo pažeidimas. Toks pripažinimas turėtų būti aiškus, nedviprasmiškas ir besąlyginis⁵¹.

- (62) Šiuo atveju Bendrovei taikytina atsakomybę lengvinanti aplinkybė, numatyta Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 2 dalies 6 punkte. Kaip minėta, Enefit, UAB, pateikė rašytinį Pripažinimo pareiškimą, kaip tai numatyta Atsakomybę lengvinančios aplinkybės, pagal kurią tyrimo metu pripažįstamas Konkurencijos įstatymo pažeidimas ir numatyta bauda, taikymo tvarkoje⁵², pripažindama, jog:
- a) Enefit, UAB, 2023 m. rugsėjo 15 d. perėmus UAB EGTO klientus buvo perimta ūkio subjekto dalis, kai tokia dalis gali būti laikoma savarankiškos ūkinės veiklos vienetu, kuriam aiškiai galima priskirti apyvartą atitinkamoje rinkoje, kontrolė ir buvo įvykdyta koncentracija, kaip ji yra apibrėžiama Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 5 dalyje;
 - b) Koncentracijos dalyvių suminės bendrosios pajamos viršijo Konkurencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje numatytą ribą ir kontrolę įgyjančio ūkio subjekto pajamos Lietuvos Respublikoje paskutiniiais prieš koncentraciją finansiniais metais yra didesnės negu dvidešimt milijonų eurų ir ūkio subjekto dalies, kurio kontrolė buvo perimta ir kuriam aiškiai galima priskirti apyvartą atitinkamoje rinkoje bendrosios pajamos Lietuvos Respublikoje paskutiniiais prieš koncentraciją finansiniais metais yra didesnės negu du milijonai eurų;
 - c) Koncentracijos dalyviai iki jos įgyvendinimo apie numatomą įvykdyti koncentraciją privalėjo pranešti Konkurencijos tarybai ir gauti leidimą, kaip yra numatyta Konkurencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje;
 - d) Pažeidimas truko nuo 2023 m. rugsėjo 15 d. iki 2023 m. gruodžio 21 d.
- (63) Enefit, UAB, taip pat nurodė, kad sutinka mokėti maksimalų Susijungimų priežiūros grupės siūlomą baudos dydį.
- (64) Aprašo 33 punkte nurodyta, jog Konkurencijos taryba dėl taikomos atsakomybę lengvinančios aplinkybės, numatytos Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 2 dalies 6 punkte, baudą sumažina 15 procentų.
- (65) Atsižvelgiant į tai, jog Enefit, UAB, pateikė prisipažinimą dėl pažeidimo ir numatytos baudos ir tokiu būdu sudarė sąlygas Konkurencijos tarybai efektyviau atlikti Tyrimą, Enefit, UAB, skirtinos baudos dydis mažintinas 15 proc. nuo nutarimo (59) pastraipoje nurodyto baudos dydžio.

3. Išvados ir skiriamos baudos dydis

- (66) Enefit, UAB, Konkurencijos tarybai iki koncentracijos įgyvendinimo nepateikė pranešimo apie koncentraciją ir koncentraciją įgyvendino negavusi Konkurencijos tarybos leidimo. Tokiais veiksmais buvo pažeistos Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies ir 10 straipsnio 1 dalies nuostatos. Už šį pažeidimą Enefit, UAB, skiriama iki dešimčių eurų į mažesnę pusę suapvalinta 86 510 (aštuoniasdešimt šešių tūkstančių penkių šimtų dešimt) Eur bauda. Skiriamos baudos dydis neviršija Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 1 dalyje nustatyto galimo skirti maksimalaus baudos dydžio.

Vadovaudamasi Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalimi, 10 straipsnio 1 dalimi, 30 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 36 straipsnio 1 dalimi, 37 straipsniu, Baudų, skiriamų už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimus, dydžio nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 18 d. nutarimu Nr. 64,

⁵¹ LVAT 2011 m. gegužės 27 d. sprendimas adm. byloje Nr. A⁸⁵⁸-294/2011, UAB „Anoniminių darboholikų klubas“ prieš Konkurencijos tarybą; LVAT 2012 m. lapkričio 27 d. nutartis adm. byloje Nr. A822 -3003/2012, UAB „Plungės duona“ prieš Konkurencijos tarybą.

⁵² Patvirtinta Konkurencijos tarybos 2017 m. kovo 27 d. nutarimu Nr. 1S-32 (2017) „Dėl Atsakomybę lengvinančios aplinkybės, pagal kurią tyrimo metu pripažįstamas Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimas ir numatyta bauda, taikymo tvarkos patvirtinimo“.

Konkurencijos taryba n u t a r i a :

1. Pripažinti, kad Enefit, UAB, įgyvendinusi koncentraciją apie ją nepranešus Konkurencijos tarybai ir negavus Konkurencijos tarybos leidimo, pažeidė Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies ir 10 straipsnio 1 dalies reikalavimus;
2. Už šio nutarimo rezoliucinės dalies 1 punkte nurodytą pažeidimą Enefit, UAB, skirti 86 510 (aštuoniasdešimt šešių tūkstančių penkių šimtų dešimt) Eur baudą.

Nutarimas gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos arba nuo jo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje *kt.gov.lt* dienos, atsižvelgiant į tai, kas įvyksta pirmiau.

Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 39 straipsniu, paskirta pinigine bauda per tris mėnesius nuo nutarimo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje *kt.gov.lt* dienos turi būti sumokėta į biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą⁵³ (įmokos kodas 6920, lėšų gavėjas Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, juridinio asmens kodas 188659752).

Per nurodytą terminą nesumokėjus baudos, skaičiuojamos Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.210 straipsnio 2 dalyje nurodytos palūkanos. Palūkanos neskaičiuojamos baudos ar jos dalies mokėjimo atidėjimo laikotarpiu ir tuo atveju, kai Konkurencijos taryba priima sprendimą nesikreipti į antstolį dėl baudos priverstinio išieškojimo.

Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 33 straipsnio 3 dalimi, skundo padavimas dėl Konkurencijos tarybos nutarimo, kuriuo už Konkurencijos įstatymo pažeidimą ūkio subjektui paskirta bauda, nesustabdo Konkurencijos tarybos nutarimo vykdymo, išskyrus atvejus, kai Konkurencijos taryba, vadovaudamasi šio įstatymo 39 straipsnio 7 dalimi, priima sprendimą nesikreipti į antstolį dėl baudos priverstinio išieškojimo arba jeigu teismas nusprendžia kitaip. Konkurencijos taryba priima sprendimą nesikreipti į antstolį dėl priverstinio baudos išieškojimo bylinėjimosi teisme laikotarpiu, kai Konkurencijos tarybos nutarimas, kuriuo paskirta bauda, apskundžiamas teismui ir ūkio subjektas pateikia Konkurencijos tarybai finansų įstaigos suteikiamą finansinę garantiją ir (arba) draudimo įmonės laidavimo draudimą, kurie padengtų paskirtos baudos sumą (Konkurencijos įstatymo 39 straipsnio 7 dalis).

Pirmininkė

Jolanta Ivanauskienė

⁵³ Nr. LT78 7290 0000 0013 0151 (AS „Citadele banka“ Lietuvos filialas); Nr. LT74 4010 0510 0132 4763 (Luminor Bank AS Lietuvos skyrius); Nr. LT05 7044 0600 0788 7175 (AB SEB bankas); Nr. LT32 7180 0000 0014 1038 (AB Šiaulių bankas); Nr. LT24 7300 0101 1239 4300 (AB „Swedbank“); LT42 7230 0000 0012 0025 (UAB Medicinos bankas).